
PRIKAZ

**ZBORNİK RADOVA 1. ZNANSTVENOGA SKUPA S MEĐUNARODNIM
SUDJELOVANJEM GLAS / VOICE****Marko Liker**Filozofski fakultet, Zagreb,
Hrvatska

Zbornik sadrži 34 rada referirana na 1. znanstvenom skupu s međunarodnim sudjelovanjem pod nazivom *Glas / Voice* održanom u Opatiji od 26. do 28. veljače 2001. Na gotovo 200 stranica radovi su organizirani unutar 6 cjelina od kojih je 5 tematskih, koje daju pregled područja istraživanja glasa: 1. normalan glas i glasovi vokalnih profesionalaca, 2. dijagnosticanje i liječenje glasa te rehabilitacija glasa, 3. glas i starost, 4. glas i oštećenje sluha i 5. glas i izgovor.

Zbornik otvara cjelina **Plenarna predavanja** sa studijom *Određenje glasa* (I. Škarić), koja određuje i utvrđuje opseg pojma glasa i pojašnjava složenost njegovih varijabiliteta. Drugi je rad u ovoj cjelini *Dijagnosticiranje funkcionalnih glasovnih poremećaja s obzirom na ubranu glotografiju* (T. Braunschweig,) koji prikazuje metodu ubrane glotografije te rezultate primjene te metode u pronalaženju odgovarajućih "obilježja koja povremeno i nedvosmisleno opisuju funkcionalne varijacije" glasa i glasnica.

Druga je cjelina nazvana **Normalan glas i Glasovi vokalnih profesionalaca**. To je prva tematska cjelina i odmah utvrđuje interdisciplinarnost kao osnovno načelo u proučavanju glasa. Naime, radovi dolaze s područja estetike glasa (G. Varošanec-Škarić), forenzične fonetike (A. Dobrić, V. Mildner), sinteze govora (E. Pletikos, J. Bakran, N. Lazić), logopedije i rehabilitacije (M. Jeličić, R. Čuček-Remic, J. Krump; A. Leko, I. Roščić, J. Tomašković), retorike (J. Kolić, M. Martinović; M. Liker, K. Vrban Zrinski), glume (K. Podbevšek) i pjevanja (A. Petrušić).

Treća cjelina je **Dijagnosticiranje i liječenje glasa te Rehabilitacija glasa**. Ta cjelina donosi najviše radova što već samo za sebe govori o opsežnosti kliničkog i rehabilitacijskog zanimanja za glas. Prva četri rada dolaze iz različitih kliničkih centara te se bave prikazom fonokirurgije (S. Večerina Volić), analizom glasa kordektomiranih osoba (I. Čurčić, N. Čurčić), osoba s traheozofagealnom protezom (N. Salihović, N. Akšamić, F. Brkić) te onih s obostranom parezom rekurensa (R. Čuček-Remic, A. Kravos). Slijedi rad o prostornim uvjetima snimanja glasa (G. Kovačić, V. Begović, A. Buđanovac). Do kraja ove cjeline nalazimo radove koji se bave raznolikim i zanimljivim

temema s područja rehabilitacije glasa: od različitih aspekata dječjeg glasa (D. Živković, L. Ovas, B. Brestovci; N. Bolfan-Stošić, B. Brestovci, M. Opačić; T. Živković, M. Starčević, N. Bolfan-Stošić, B. Brestovci) do glasovih karakteristika osoba s posebnim poremećajima (T. Prizl-Jakovac; S. Zečić; L. Jerbić; I. Rošić). Cjelinu zatvara rad o ulozi glazbe u dijagnostici i terapiji (M. Prstačić).

Glas i starost naziv je četvrte cjeline Zbornika, a u radovima se analiziraju zanimljivi rezultati o utjecaju starenja na akustičke karakteristike glasa (B. Brestovci, N. Salihović, M. Vouk, S. Džinić; M. Vouk, B. Radovančić).

Cjelina **Glas i oštećenje sluha** posvećena je utjecaju oštećenja najvažnije glasove povratne sprege sam glas. Dok se prva dva rada bave akustičkom analizom glasa (N. Bolfan-Stošić, S. Bradarić-Jončić, K. Vrdoljak; Č. Hatibović, N. Salihović, S. Džinić), treći donosi i detaljnu statističku analizu odnosa percepcije i produkcije glasa osoba oštećena sluha (M. Ozbič).

Glas i izgovor uvijek je aktualna tema, što pokazuju radovi koji analiziraju odnos tih dviju osnovnih sastavnica govora (F. Smole; K. Pavičić Dokoza; B. Zeqiri, A. Devolli, O. Sejfića; S. Jakubin). Interdisciplinarni pristup ovoj temi prikazan je analizom utjecaja ortodontskog aparata na glas (M. Hunski, D. Horga, K. Vrban Zrinski).

Sve radove procjenjivali su hrvatski i slovenski recenzenti, a klasificirani su u šest kategorija: studija (1), izvorni znanstveni rad (21), prethodno priopćenje (7), stručni rad (3), pregledni rad (1) i esej (1). Osim hrvatskih znanstvenika u zborniku su svoje radove objavili i znanstvenici iz još pet zemalja: Bosne i Hercegovine, Nizozemske, Njemačke, Slovenije te Srbije i Crne Gore (Kosova). Zbornik vjerno dočarava motive za organizaciju samog skupa, a to su povezivanje znanstvenika koji se aktivno bave temom i(li) problemom glasa u različitim znanstvenim područjima te razmjena iskustava u načinu prikupljanja i metodama analize podataka. Većina je autora inzistirala da se precizno opiše eksperimentalni dio istraživanja, posebno uvjeti i oprema za snimanje glasa. Akustička analiza bila je dio gotovo svakog rada, pa Zbornik pruža uvid u primjenu različitih programa za akustičku analizu glasa, kao i u načine tumačenja i statističku obradu tako prikupljenih podataka.

Zbornik radova znanstvenoga skupa *Glas / Voice* pojašnjava svoju glavnu temu iz nekoliko znanstvenih kutova, namećući time interdisciplinarnost kao nužnost cjelovitoga suvremenog istraživanja glasa. Stoga s nestrpljenjem očekujemo novi, nadamo se skori, 2. znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Glas / Voice* kao i njegov zbornik.